

Aan de onderhandelingsdelegaties van FNV en CNV

Gerbrandyweg 8
2805 BZ Gouda

Telefoon: 0182 69 30 30
E-mail: info@nbov.nl

Gouda, 30 december 2024

Betreft: Inzet NBOV voor de Ambachtelijke Bakkers Cao 2025

Beste delegatieleden van FNV en CNV,

Inleiding

Bestuur en leden van de NBOV zijn trots en blij aan de vooravond van de onderhandelingen over een eigen Ambachtelijke Bakkers Cao. Een mijlpaal in de geschiedenis van deze mooie sector met ondernemers die met passie en liefde voor het bakkersvak en met zorg en aandacht voor hun medewerkers mooie producten maken voor consumenten. Wij zijn vakbonden dan ook erkentelijk dat zij met ons dit avontuur zijn aangegaan.

De wereld van de bakkerij verandert

De wereld van de ambachtelijke bakkerij verandert snel. Aan de ene kant worden bedrijven groter met meerdere winkels (filialisering) terwijl aan de andere kant allerlei nieuwe ondernemers een bakkersbedrijf starten met nieuwe bakkersproducten in niches van de markt. Een traditioneel bedrijf waarin vaak een bakkersgezin in het dorp slechts één winkel uitbaat, verdwijnt langzaam uit het straatbeeld. Daarnaast zijn de verkoopkanalen waarlangs ambachtelijke bakkersproducten worden verkocht ook aan verandering onderhevig nu ook steeds meer verkoop via bijvoorbeeld shop-in-shop concepten of via webwinkels plaatsvindt.

Desondanks blijft het belangrijke verschil met een industrieel bakkersbedrijf het grote assortiment aan producten, het grotendeels handmatig produceren daarvan en daardoor een veel groter aandeel van de factor arbeid in de kostenstructuur van het bedrijf.

Een ander belangrijk verschil is dat ondernemers die lid zijn van NBOV vrijwel zonder uitzondering gerekend moeten worden tot het Midden- en Kleinbedrijf (MKB), bestaande uit ondernemers in familieverband die voor eigen rekening en risico hun zaak runnen. Zij voelen direct in hun eigen portemonnee wat het betekent als het bedrijf door een moeilijke bedrijfseconomische periode gaat. Anderzijds werkt de ondernemer vaak letterlijk zij-aan-zij met zijn medewerkers waardoor de kracht van goed voor je mensen willen zorgen enorm wordt gevoeld. Voor ondernemers in dit deel van de markt is het daardoor veel meer een

KVK 29049086
IBAN NL16 INGB 0667 165 053
BTW 8066.064.60.B.01

voortdurende zoektocht om een evenwicht te vinden tussen het goed werkgeverschap en het sturen op een verantwoorde loonkostenstijging anderzijds. Uiteindelijk moeten consumenten bereid zijn om stijgende loonkosten te betalen door het accepteren van prijsstijgingen van brood en banket. Lukt dat in onvoldoende mate dan raakt dat direct de winst en daarmee het inkomen van de IB-ondernemer.

De macro-economische context

De afgelopen jaren zijn de lonen in Nederland hard gestegen. Tegelijkertijd is ook de inflatie langdurig en hardnekkig op een (te) hoog niveau. Hoger dan velen gezond achten. Hoewel er in Nederland verschillend wordt gedacht over de vraag of – in zijn algemeenheid – de hoge loonstijgingen van de afgelopen jaren een drijver zijn van inflatie kunnen we deze conclusie is de wereld van de ambachtelijke bakker toch wel trekken. Immers uit de statistieken van het CBS zijn gestegen voedselprijzen een belangrijke oorzaak van de hoge inflatie. Maar er is ook een discussie in Nederland over de achterblijvende arbeidsproductiviteit. Niet te vertalen als “harder” werken maar vooral als slimmer werken door bijvoorbeeld inzet van technologische ontwikkelingen maar ook door, zoals hierboven is aangeduid, specialisatie of schaalvergroting. Ook zetten ondernemers in op het verlengen van de werkweek en op scholing en ontwikkeling van hun mensen. Ook inzetten op vitaliteit hoort hierbij en past, wat NBOV betreft in een gezamenlijke sociale agenda om in de breedte goed voor mensen te zorgen.

Wat ook blijkt uit onderzoeken is dat het ondernemersvertrouwen – zeker in de bakkerijsector – negatief is. Veel ondernemers maken zich zorgen over de krapte onder arbeidsmarkt, de vraag of ze wel of niet moeten (en ook kunnen) investeren, wat ze moeten doen om hun klanten te behouden en of ze in staat zullen zijn de gestegen kosten van energie, grondstoffen en personeel voldoende kunnen door te berekenen in de verkoopprijzen. Eén van de antwoorden daarop is de aandacht voor instroom en imago waarvoor wij pleiten in het kader van het nieuwe Ambachtelijke Bakkers Fonds.

Terug naar de cao

In 2024 heeft AWWN-onderzoek gedaan naar de relatieve salarispositie van de ambachtelijke bakkerijsector met vergelijkbare (MBO)-sectoren in Nederland. Uit dit onderzoek blijkt dat in deze sector over de gehele linie op een adequaat, marktconform niveau wordt beloond waarbij ondernemers aangegeven dat daar bovenop bedrijven nog soms aanvullende regelingen kennen voor bijvoorbeeld winstdeling, maximale inzet van de werkkostenregeling of andere incentives.

Dat is uiteraard geen positie om achterover te leunen maar het geeft wel een goede basis om verantwoord met te hoge inkomensverbeteringen vanuit de cao om te gaan. Dit, gekoppeld aan de veranderingen in de ambachtelijke bakkersmarkt en de onzekere economische context brengt ons tot een inzet voor een cao met een looptijd tussen minimaal 1 en maximaal 2 jaar waarbij koopkrachtbehoud en dus het meestijgen van de lonen met de inflatie een passende uitkomst is, wat ons betreft. De looptijd is uiteraard afhankelijk van de afspraken die we kunnen maken. Gelukkig zorgt de huidige cao al voor een deel van de correctie van de inflatie over 2024.

Ten aanzien van de loonontwikkeling zijn we de afgelopen jaren – zeker in de commerciële tabel – dat steeds meer loonschalen worden ingehaald door de enorme stijging van het

Wettelijk Minimumloon. We zouden deze cao-ronde willen onderzoeken hoe er weer evenwicht gebracht kan worden in deze loontabel waarbij ook nagedacht zou kunnen worden om de twee gesplitste loontabellen (commercie en algemeen) te vervangen door één geïntegreerde loontabel. We hebben daarover ideeën maar onderkennen dat dat stevige kostenstijgingen zou kunnen betekenen die verder strekken dan één cao-periode. Een belangrijk speerpunt voor de sector is imago en instroom. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat steeds minder leerlingen kiezen voor een beroepsgerichte opleiding in het MBO terwijl anderzijds ook de bakkerijsector te maken heeft met een vergrijzend personeelsbestand. Wij denken dat daarom werken aan het imago cruciaal is voor de sector. Een goed imago is randvoorwaardelijk voor instroom van nieuwe mensen. Maar ook vanuit arbeidsvoorwaarden willen we kijken wat we kunnen doen voor jongeren. Eerder hebben we om die reden al gepleit voor een loonstijging die (deels) in centen wordt gegeven en hebben we “aan de onderkant van het loongebouw” loontredes afgeschaft. Instroomlonen stijgen daardoor relatief sneller wat de aantrekkelijkheid vergroot. Ook het introduceren van een reiskostenregeling is voor ons – mits passend in de totale loonruimte – bespreekbaar. Voor werknemers in de ambachtelijke cao geldt uiteraard de cao bakkersbedrijf (het algemene deel en deel A) als basis. Voor ons is die cao het vertrekpunt om een, vernieuwde eigen ambachtelijke bakkers cao te “bakken”. Maar wat ons betreft is dit wel het moment om de cao zodanig aan te passen dat deze ook echt van “het Ambacht” wordt. Dat betref zowel het schrappen van een aantal functies in het functiegebouw en het opnemen van een aantal nieuwe functies. EVZ heeft daarvoor onderzoek gedaan dat als bijlage bij deze brief is te beschouwen. Maar daarnaast willen we ook graag de cao-tekst vereenvoudigen en komen tot een andere hoofdstukindeling. We zijn daarvoor te rade gegaan bij de cao Recreatie die, wat ons betreft, een voorbeeld is van een cao met een logische indeling en die geschreven op een niveau dat werkgevers en werknemers snappen wat er is afgesproken en hoe ze dat moeten toepassen. Dat gunnen we ook iedereen die in onze sector werkzaam is. Dat huiswerk hebben we bijgevoegd. Ook hebben we een inventarisatie gemaakt van artikelen die tot veel vragen leiden en die verhelderd zouden moeten worden, volgens ons. Ook dit is als bijlage bijgevoegd. Een praktisch punt betreft nog de vitaliteitsregeling waarvoor de voorwaarden aangepast zouden moeten zodanig dat de datum vanaf wanneer kan worden deelgenomen wordt gekoppeld aan de AOW-leeftijd (AOW-leeftijd +/- 5 jaar). Bovendien moet na deelname een minimale contractduur van 50% van de normale arbeidsduur (op basis van 38 uur) resteren. Tot slot zou als voorwaarde gesteld moeten worden dat een medewerker minimaal 10 jaar in het bedrijf heeft gewerkt voordat van de regeling gebruik gemaakt kan worden.

Tot slot

Wij zien uit naar constructieve gesprekken met vakbonden. Wij behouden ons het recht voor om gedurende de gesprekken nieuwe of aangepaste voorstellen te doen naar gelang het verloop van de gesprekken. Onze delegatie bestaat uit:

- Marie-Hélène Zengerink: Directeur NBOV
- Bob Kaptein: eigenaar van o.a. Banketbakkerij Maison Kelder (Den Haag) en Banketbakkerij Brokking (Dordrecht)
- Corné Wegerif: eigenaar van Bakkerij Wegerif in Harderwijk
- Robin de Vries: cao-adviseur NBOV.

Bijlage

- Rapport EVZ
- Vergelijking cao Recreatie en cao Bakkersbedrijf: het betreft zowel de indeling als ook de artikel omschrijving.
- De inhoud van de Cao Recreatie vergeleken met die van de Ambachtelijke Bakkers Cao. Opmerkingen en suggesties voor betere leesbaarheid (en dus toepassing cao).